

pozunun altında yer alan AK-
ELİ-03.521/1: Lastik
Tekerlekli Yükleyici
(Caterpillar 962H 234 HP 3,50
m3) için yükleyici verimi 250
m3/sa olarak belirlendiği,
250 m3/sa olan yükleyici
veriminin nasıl
belirlendiğine ilişkin
herhangi bir açıklamanın yer
almadığı, başvuru sahibi
tarafından aşırı düşük teklif
açıklaması kapsamında Alfatek
İnş. Tic. Ltd. Şti.den ve
Borusan Makina ve Güç
Sistemleri San. ve Tic.
A.Ş.den alınmış proforma
faturaların sunulduğu,

Proforma fatura kavramı aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulacak belgeler arasında yer almamakla birlikte, proforma faturalarda yer alan ibarenin Kamu İhale Genel Tebliği nin 45 inci maddesindeki ibarelere de uygun olmadığı görüldüğünden, başvuru sahibinin aşırı düşük teklif açıklaması yerinde bulunmamıştır

Toplantı No

: 2015/068

Gündem No

: 44

Karar Tarihi

: 18.11.2015

Karar No

: 2015/UY.II-3092

Şikayetçi:

Ak-Eli İnşaat Tic. Ltd. Şti.

İhaleyi Yapan Daire:

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 1.Bölge Müdürlüğü

Başvuru Tarih ve Sayısı:

16.10.2015 / 82849

Başvuruya Konu İhale:

2015/51231 İhale Kayıt Numaralı Karamürsel İhsaniye Barajı
İhalesi

TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER:

Başkan V. II. Başkan: Kazım ÖZKAN,

Üyeler: Ahmet ÖZBAKIR, Mehmet Zeki ADLI, Hasan KOCAGÖZ, Hamdi
GÜLEÇ, Dr. Mehmet AKSOY

BAŞVURU SAHİBİ:

Ak-Eli İnşaat Tic. Ltd. Şti.,

Güzelyalı Mah. 81126. Sokak No: 5/A Çukurova/ADANA

İHALEYİ YAPAN İDARE:

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü DSİ 1. Bölge Müdürlüğü,

Duaçınarı Mah. Ankara Cad. No: 221 16372 Yıldırım/BURSA

BAŞVURUYA KONU İHALE:

2015/51231İhale Kayıt Numaralı Karamürsel İhsaniye Barajı
İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 1. Bölge Müdürlüğü tarafından 24.06.2015 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen Karamürsel İhsaniye Barajı ihalesine ilişkin olarak Ak-Eli İnşaat Tic. Ltd. Şti.nin 28.09.2015 tarihinde yaptığı şikayet başvurusunun, idarenin 07.10.2015 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 16.10.2015 tarih ve 82849 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 16.10.2015 tarihli dilekçe ile itirazen şikayet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2015/2648 sayılı itirazen şikayet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:

Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazen şikayet dilekçesinde özetle, aşırı düşük teklif açıklamasının 4734 sayılı Kanun un 38 inci maddesi çerçevesinde belgelere dayalı olarak yapıldığı, aşırı düşük teklif açıklamasının uygun bulunmayarak reddedilmesinin hukuka aykırı olduğu, idarece ihale dokümanı kapsamında örnek analiz formatı olarak malzeme, işçilik, makine ve diğerleri başlıklarından oluşan analiz formatının verildiği, Kamu İhale Genel Tebliği nin 45.1.3 üncü ve 45.1.4 üncü maddeleri gereği başlangıçta verilen analiz formatına göre isteklilerin kendi analizlerini hazırlamaları gerektiği, bu çerçevede kendi avantajlı koşullarına göre teklif fiyatının hazırlandığı, VESAŞ Müh. Müşavirlik A.Ş.nin 07.08.2015 tarihli şikayeti üzerine 17.08.2015 tarih ve 537232 sayılı yazı ile aşırı düşük savunma dosyasının idare tarafından iade edildiği, EKAP üzerinden 17.08.2015 tarihinde gönderilen yazıda analiz formatının değiştirildiği, dolayısıyla aşırı düşük açıklamasının yazı ekinde verilen yeni formata göre yapılacağı belirtilmediği, ancak bu yazıda savunma süresinin belirtilmediği, dolayısıyla aşırı düşük teklif açıklamalarının

sunulacağı sürenin belirtilmemesinin Kamu İhale Genel Tebliği ne aykırı olduğu, ihale dokümanı ekinde verilen analiz formatlarının aşırı düşük sorgulaması aşamasında düzeltici işlem olarak değiştirilmesinin hukuka aykırı olduğu, yaklaşık maliyetin ihale aşamasından önce ihale dokümanı ekinde verilen analiz formatına göre hazırlandığı kanaatinde oldukları, teklif birim fiyatlarının Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca yayınlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olduğu, özel iş kalemlerinin birden fazla iş kalemini kapsadığı, ihale dokümanı ekinde verilen analiz formatının Kamu İhale Tebliği nin 45.1.4 üncü maddesi gereğince değiştirilmesinin hukuka aykırı olduğu, idarece değiştirilen analiz formatında makine gücünün yazılarak sınırlama getirildiği, Kamu İhale Tebliği nin 45.1.4 üncü maddesinde analiz girdisi ve miktarının gösterileceğinin belirtildiği, makine gücü ve malzeme sınırlamasının gerekmediği, analiz formatında makine gücünün belirtilmesinin Tebliğ e aykırı olduğu, İhsaniye-08, İhsaniye-15 ve İhsaniye-16 isimlerinin yanlış yazıldığı, bu yanlışlıkların idarece 20.08.2015 tarihinde EKAP üzerinden düzeltilerek gönderildiği, ancak sürenin aynı gün başlatıldığı için 4 iş günü olarak verilmiş olduğu, bu sürenin Kamu İhale Genel Tebliği nin 45.1.2 nci maddesine aykırı olduğu, yine analiz formatında nakliye mesafelerinin belirtildiğini, bu mesafelerin ihale dokümanı ekindeki projelerde belirtilen mesafeler ile aynı olmadığı, bunun üzerine 19.08.2015 tarihli ve 2015/913 sayılı yazıyla açıklama istendiği, bunun üzerine idarenin 21.08.2015 tarihli ve 553568 sayılı yazısıyla projedeki mesafelerin esas alınacağını belirtildiği, bu sebeple analiz formatında nakliye mesafesinin belirtilmesinin hukuka aykırı olduğu, idarece düzeltilen analiz formatında girdilerin cinsi, miktarı, birimi ve makinelerin gücü, malzemenin cinsi ve taşıma mesafelerinin belirtilerek aşırı düşük sorgulaması için hazırlanacak analizlerde sınırlama getirildiği, firmalarca avantaj sağlayacak açıklama yapılmasının önleendiği, idarece değiştirilen analiz formatında sadece bir makinenin formatında alt analiz girdilerinin yazıldığı, diğer makinelerin aynen kaldığı, bunun anılan

Tebliğ e aykırı olduğu, isteklinin avantajlı koşulunu ortadan kaldıracak şekilde sadece DSİ analizlerine göre hazırlanan analiz formatına uygun aşırı düşük teklif açıklaması istenmesinin anılan Tebliğ e aykırı olduğu, İhsaniye-15 nolu poz için analizde beton dökümü için elevatör konulduğu, hiçbir baraj inşaatında elevatör kullanılmadığı, bunun yerine teknolojik olan ve avantaj sağlayan mobil beton pompasının kullanıldığı, DSİ Barajlar ve HES Dairesi Başkanlığının B-16.513 barajlarda idarece istenen dozda konkasör kumu ve kırmataş kullanılarak betoniyele karıştırılan, beton tulumbası ile dökülen ve vibratörle dövülen betonarme betonu pozunun analiz girdileri arasında elevatör bulunmadığı, İhsaniye-15 poz no lu imalata ait yapılan sıralı girdiler analizinde bulunan makine-ekipmana ilişkin girdiler arasında elevatör girdisinin bulunduğu, analizlerde bu girdi yerine daha avantajlı olan mobil beton pompası girdisinin kullanıldığı, beton dökümü için analizde ekipman cinsinin belirtilmesinin hukuka aykırı olduğu, idarenin ise isteklinin analizinde elevatör girdisinin bulunmaması nedeniyle isteklinin aşırı düşük teklif savunmasının uygun olmadığına karar verdiği, teklif analizinde elevatör yerine mobil beton pompası kullanılmasından dolayı aşırı düşük teklif açıklamalarının reddedilmesinin Kamu İhale Genel Tebliği ne aykırı olduğu, İhsaniye-16 no lu pozda da idarece verilen analiz formatında Truc-mikserle taşıma ve elevatör girdilerinin bulunduğu, uygulamada otomatik beton santralinden üretilen SSB betonun mikserle taşınmadığı, elevatör yerine damperli kamyonlarla taşınması ve dağıtılmasının büyük avantaj sağladığı, mikser ve elevatörle SSB betonun dökülmesinin ekonomik olmadığı, damperli kamyonlarla yerine dökülmesinin fiyat avantajı sağladığı, teklif analizinde elevatör yerine damperli kamyonla nakliyenin konulduğu, elevatör yerine damperli kamyon kullanılmasının kabul edilmemesi işleminin anılan Tebliğ e aykırı olduğu,

Şikayet başvurusuna cevaben alınan idare kararında, İhsaniye-15 no lu pozda yer alan Beton için kum hazırlanması

ve Beton için kırmataş hazırlanması girdilerine ait alt analizlerde ve İhsaniye-16 poz no lu iş kalemi içerisinde lastik tekerlekli yükleyici girdisinin kullanıldığı, İhsaniye-16 poz no lu iş kalemi içerisinde yer alan Ak-Eli-B-15.310/1 Agregası için taş hazırlanması girdisine ait alt analizde paletli hidrolik kaya delici ile ekskavatör girdisinin kullanıldığı, lastik tekerlekli yükleyici , paletli hidrolik kaya delici ile ekskavatör girdilerinin fiyatlarını tevsiken proforma faturanın sunulduğu, lastik tekerlekli yükleyici ve ekskavatörün yakıt miktarı ve verimi ile ilgili sadece Borusan Mak. ve Güç. Sis. San. Tic. A.Ş. tarafından imzalanan belgenin verildiği, yakıt sarfiyatının uydu takip sisteminden ve şantiyede çalışan makine sarfiyatından tespit edildiğinin belirtilmiş olmasına karşın bu durumu tevsik edici herhangi bir belgenin sunulmadığı, son teknoloji ile imal edilmiş olan gücü ve verimi DSİ analizlerinde yer alan makinalardan daha fazla olan makineler için amortisman katsayısı olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı benzer makine katsayısının kullanıldığı, Borusan Mak. ve Güç. Sis. San. Tic. A.Ş. firmasından alınan proforma faturaların tarihinin 27.07.2015 olduğu, üzerlerinde fiyat tekliflerinin 2 hafta süreyle geçerli olduğunun yazıldığı, savunmanın verildiği tarih olan 26.08.2015 tarihinde bu faturaların geçerliliğini yitirdiği ve analizlerde bu girdilere ait sunulan fiyatların dayanaksız kaldığı, lastik tekerlekli yükleyici ve ekskavatöre ait sunulan proforma faturalarda Kamu İhale Genel Tebliği nin 45.1.3.1 inci maddesi gereği bulunması gereken meslek mensubunun adı ve iletişim bilgilerinin yer almadığı, söz konusu beyanın kimin tarafından yapıldığının tespit ve teyit edilemediği, piyasadan proforma fatura ile fiyatları alınan ve daha güçlü makineler kullanıldığı halde makine analizlerinde amortisman bedellerinde artışa gidilmediği, makine güçlendikçe amortisman bedellerinde artış yapılması gerektiği belirtilmiş olup, Ak-Eli-03.521/1 Lastik Tekerli Yükleyici ve Ak-Eli-03.505/1 Cat Ekskavatör girdileri için Borusan Mak. ve Güç. Sis. San. Tic. A.Ş. tarafından uydu sistemi ile tespit edilen saatlik yakıt miktarının esas alındığı imzalı belgenin

sunulduğu, uydu sistemi ile tespit edilen ve ilgili firmaca verilen yakıt miktarını belirten belgenin kabul edilmemesinin Kamu İhale Genel Tebliği ne aykırı olduğu, amortisman hesabında ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yayımladığı amortisman kat sayısının motor güçleri değişen benzer makinalarda değişmediği ve söz konusu 2 girdide de anılan Kurumun amortisman kat sayılarının kullanıldığı, makine güçlendikçe amortisman miktarının değişmeyeceği, amortisman bedelinin değişeceği, dolayısıyla ihale komisyon kararında belirtilen Makine güçlendikçe amortisman miktarında artış yapılmalıydı. görüşünün geçerli olmadığı, ilgili firma tarafından verilen proforma faturada firma prensibi olarak süre belirtilmediği, verilen fiyatların 2015 yılı liste fiyatı olduğu ve yıl sonuna kadar geçerli olduğu, satın alma aşamasında fiyatların aşağı çekilmesinin söz konusu olduğu, proforma faturanın sadece analiz yapmak için kullanıldığı, güncellenmesi mümkün olduğundan tekrar proforma fatura alınarak ekte sunulduğu, ihale komisyonunca teyit edilebileceği,

Aynı komisyon kararında lastik tekerlekli yükleyici ve ekskavatör e ait proforma faturada Tebliğ hükmü gereğince bulunması gereken meslek mensubunun adı ve iletişim bilgilerinin yer almadığı, kimin tarafından yapıldığının tespit ve teyit edilemediğinin belirtildiği, söz konusu proforma faturanın sadece alt analiz yapmak için kullanıldığı, firmalarında amortismanı düşmüş aynı makinelerin mevcut olduğu emniyette kalmak için yeni makine bedellerinin analizlerde kullanıldığı, proforma faturalarda eksik olan bilgilerin tamamlanması ve teyit edilmesi mümkün olmayan bilgiler kapsamına girmediği, anılan sebeplerden dolayı aşırı düşük teklif açıklamasının reddedilmesinin Kamu İhale Genel Tebliği ne aykırı olduğu,

Şikayet başvurusu üzerine alınan komisyon kararında makine analizlerinde tutarsızlıklar bulunduğu, örneğın Soosan Std 14 E model hidrolik delici için Alfatek firmasından alınan

proforma fatura eki teknik belge açıklamalarında yakıt sarfı 25 lt/sa iken, analizde mazot miktarının 21,25 lt olarak alındığı, makine bedelinin 215.000 USD olarak belirtildiği, açıklama dosyasında yer alan döviz tablosunda makine fiyatının $215.000,00 \times 2,6861 = 577.511,50$ TL bulunmuş olmasına rağmen analizde makine fiyatının 591.250,00 TL olduğu, amortisman miktarının ise değiştirilmediği, mobil beton pompasının analizinde saatlik ücreti için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2015 yılı rayicinin kullanıldığının belirtildiği, ancak teklif edilen fiyatın anılan Kurumun rayicinden düşük olduğu belirtilmiş olup, makine bedelinin sehven fazla alınmasının makine saatlik birim fiyatının fazla olması anlamına geleceği, dolayısıyla makine bedelinin sehven fazla alınmasında mahsur bulunmadığı, Soosan Std 14 E model hidrolik delicinin yakıt sarfının analizde kg/sa e çevrildiği, 25 lt/sa 0,85 motorin kesafet katsayısından dolayı $(25 \text{ lt/sa} \times 0,85=)$ 21,25 kg/sa e denk olduğu, mobil pompanın fiyatının hesabında işçilik saatlik ücretinin 5,66 TL/sa olarak alınması sebebiyle anılan Kurumun analizikullanılmasına rağmen analiz birim fiyatından daha düşük fiyat teklif edildiği,

Açıklamalarının reddedilme gerekçelerinden bir diğerinin alt analiz girdi miktarlarına uyulmaması olduğu, bazı miktarların daha az alındığı (örneğin İhsaniye-15 pozunda beton santrali girdisinin miktarı), bazı miktarların hiç öngörülmediği (örneğin İhsaniye-16 pozunda elevatör girdisinin öngörülmemesi), paçal iş kalemlerinde idarece hazırlanan analizlerdeki miktarlara uygun açıklama sunulmadığı belirtilerek savunmalarının reddedildiği, ihale komisyon kararında firmalarına gönderildiği belirtilen alt analizin idarece taraflarına verilmediği, sadece poz analiz ve girdilerinin bulunduğu, alt analiz girdi miktarına firmalarınca uyulmadığı görüşünün yanlış olduğu, analizde bazı analiz girdilerinin miktarlarının, diğer ifadeyle beton santral girdi miktarının azaltıldığının belirtildiği, beton santrali girdisinin miktarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığının analizindeki miktara uygun olarak alındığı,

otomatik beton santralının 50 m³/sa kapasiteli olduğu, bunun da saatte 50 m³ beton üreteceği anlamına geldiği, dolayısıyla 1 m³ beton elde etmek için otomatik beton santralının çalışma saatinin $1/50=0,02$ sa olduğu, analizlerde bu miktarın alındığı, idarece verilen analizde ise bu miktarın 0,05 sa olduğu, bunun 20m³ kapasiteli beton santraline tekabül ettiği, idarece alınan miktarın doğru olmadığı, Cat lastik tekerlekli yükleyici ve Paletli Ekskavatör için Borusan Mak. ve Güç. Sis. San. Tic. A.Ş. tarafından verilen proforma faturaların iki hafta süreli olmasının firmanın proforma verme prensibi olduğu, istenildiği takdirde bu sürenin artırılabilieceği, şikayet başvurusu ekinde iki ay süreli meslek mensubunun ismi ve iletişim bilgilerini içeren proforma faturaların sunulduğu, bu proforma faturaların sunulmasının sebebinin proforma faturanın süresinin önemli olmadığını belirtmek ve açıklama dosyası ekinde meslek mensubunun eksik ve tamamlanması mümkün bilgilerini bildirmek olduğu, proforma faturalardaki makine bedellerinin döviz cinsinden olduğu, bu fiyatların ilgili firmanın liste fiyatı olduğu, proforma faturaların sadece alt analiz hazırlamak için alındığı, firmalarında amortisman bedeli düşmüş makinelerin faturaları olmasına rağmen emniyette kalmak için yeni makine bedelinin alınarak alt analiz hazırlandığı, savunma dosyası ekinde verilen proforma faturalarda YMM imzası ve mührünün olduğu, komisyonun yanlış tespit ettiği, ancak YMM nin adının ve iletişim bilgilerinin eksik olduğu, bunların ise tamamlanacak bilgiler arasında olduğu, sonuç olarak ihale üzerinde bırakılan istekli ile kendi teklif fiyatları arasında 1.873.021,00 TL fark bulunduğu, kendi tekliflerinin reddedilmesi durumunda söz konusu tutarda bir kamu zararının oluşacağı, taraflarınca sunulan aşırı düşük teklif açıklamasının mevzuata uygun olduğu ve ihalenin üzerlerinde bırakılması gerektiği iddialarına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşğıdaki hususlar tespit edilmiştir.

Başvuruya konu ihaleye ait İdari Şartname nin 2.1.(a) maddesinde ihale konusu işin adının Karamürsel İhsaniye Barajı ihalesi olarak belirtildiği görülmüştür.

İdari Şartname nin Sınır değer başlıklı 33 üncü maddesinde 33.1. İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra Kurum tarafından belirlenen yönteme göre sınır değeri hesaplar.

33.2. Teklifi sınır değer altında kalan isteklilerden Kanun un 38 inci maddesine göre açıklama istenecektir. Bu kapsamda; ihale komisyonu sınır değer altında olan teklifleri aşırı düşük teklif olarak tespit eder ve bu teklif sahiplerinden Kurum tarafından belirlenen kriterlere göre teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister. İhale komisyonu;

a) Yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen işin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifi reddedilir. İhale komisyonunca reddedilmeyen teklifler, geçerli teklif olarak belirlenir. İhale üzerinde bırakılan isteklinin teklifinin sınır değer altında olması durumunda kesin teminat 40.2 nci maddede yer alan hüküm uyarınca hesaplanan tutar üzerinden alınır. düzenlemesi,

İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmelik in Başvuru süreleri başlıklı 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında (1) İdareye şikayet süresi; ihale sürecindeki şikayete konu işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gerektiği tarihi izleyen günden itibaren Kanunun 21 inci

maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelere yönelik başvurularda beş gün, diğer hallerde on gündür. hükmü,

Aynı Yönetmelik in Sürelerle ilgili genel esaslar başlıklı 7 nci maddesinde (1) Süreler;

a) İlana yönelik başvurularda ilk ilan tarihini,

b) Ön yeterlik veya ihale dokümanının ilana yansımayan hükümleri için dokümanın satın alındığı tarihi, belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde ihale dokümanının teslim alındığı tarihi, zeyilnameye yönelik başvurularda ise zeyilnamenin bildirildiği tarihi,

c) İdarenin işlem veya eylemlerine karşı yapılacak başvurularda şikayete yol açan durumun farkına varıldığı yahut farkına varılmış olması gerektiği tarihi,

ç) Şikayet üzerine idare tarafından verilen kararın bildirildiği veya bildirilmiş sayıldığı tarihi, on gün içerisinde karar alınmaması halinde ise bu sürenin bitimini,

d) İhalenin iptali kararına karşı yapılan itirazın şikayet başvurularında ise iptal kararının bildirildiği veya bildirilmiş sayıldığı tarihi,

izleyen günden itibaren başlar.

(2) Tatil günleri sürelerle dahildir. Sürenin son gününün tatil gününe rastlaması halinde, süre tatil gününü izleyen ilk iş gününün bitimine kadar uzar. Ancak, ilan ile ön yeterlik veya ihale dokümanına yönelik şikayet başvurularının, ihale veya son başvuru tarihinden üç iş günü öncesine kadar yapılması zorunludur. hükmü,

İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Tebliğ in Şikayet başvuru süresi başlıklı 4 üncü maddesinde (1) Kanunun 55 inci maddesi uyarınca şikayet başvurusu usulüne uygun olarak

sözleşme imzalanmadan önceaday veya istekliler ile istekli olabileceklerin şikayete yol açan durumların farkına vardığı veya farkına varmış olması gerektiği tarihi izleyen günden itibaren Kanunun 21 inci maddesinin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelere yönelik başvurularda beş gün, diğer hallerde on gün içinde ihaleyi yapan idareye yapılır.

(2) Süreler;

a) İlana yönelik başvurularda ilk ilan tarihini, düzeltme ilanı yapılan hallerde düzeltme ilanının yayımlandığı tarihi, gazetelerde veya bültende birden fazla yayımlanan ilanlar arasında çelişki olması halinde son ilan tarihini,

b) Ön yeterlik veya ihale dokümanının ilana yansımayan hükümleri için dokümanın satın alındığı tarihi, belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde ihale dokümanının teslim alındığı tarihi, zeyilnameye yönelik başvurularda ise zeyilnamenin bildirildiği tarihi,

c) İdarenin işlem veya eylemlerine karşı yapılacak başvurularda şikayete yol açan durumun farkına varıldığı yahut farkına varılmış olması gerektiği tarihi,

ç) Şikayet üzerine idare tarafından verilen kararın bildirildiği veya bildirilmiş sayıldığı tarihi, on gün içerisinde karar alınmaması halinde ise bu sürenin bitimini,

d) İhalenin iptali kararına karşı yapılan itirazın şikayet başvurularında ise iptal kararının bildirildiği veya bildirilmiş sayıldığı tarihi,

izleyen günden itibaren başlar. açıklaması yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği nin Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler başlıklı 45 inci maddesinde ...45.1.2. Sınır değerinin altındaki teklif sahiplerinden yaklaşık maliyetin yüzde 80 lik bölümünü oluşturan iş kalemleri/gruplarına

ilişkin ayrıntılar yazılı olarak istenir. Bu çerçevede; istenen açıklamanın niteliği dikkate alınarak, isteklilere beş (5) iş gününden az olmamak üzere makul bir süre verilir.

45.1.2.1. İhale komisyonunca, (38.1) maddesi kapsamında idarece hazırlanan sıralı iş kalemleri/grupları listesi kullanılarak yaklaşık maliyetin yüzde 80 lik kısmına giren iş kalemleri/grupları belirlenir.

Sıralı listeye göre, tutarlarının yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı yüzde 80 oranına kadar olan iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde yüzde 80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemi/grubu, sorgulamaya tabi tutulacak olan iş kalemleri/grupları olarak belirlenecektir. Bunların dışında kalan iş kalemleri/grupları için sorgulama yapılmayacaktır.

45.1.2.2. İhale komisyonu tarafından, açıklama istenilmesi gereken iş kalemleri/gruplarına ait idarece (38.1) maddesine göre oluşturulan sıralı analiz girdileri listesi kullanılarak tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının yüzde 3 üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdileri tespit edilecektir.

Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemi/grubu analizlerindeki analiz girdilerinden, tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının yüzde 3 üne eşit ve altında olanlar için isteklilerden açıklama yapılması istenilmeyecektir.

Tutarı, kar ve genel gider hariç analiz toplamının yüzde 3 üne eşit veya altında olması nedeniyle sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tutarlarının kümülatif toplamının kar ve genel gider hariç analiz toplamının yüzde 15 ini aşması durumunda; en küçük tutardan itibaren kümülatif toplamda yüzde 15 lik tutarın aşılmasına neden olan analiz girdisi belirlenecek, tutarı bu girdinin tutarından daha az olan girdiler için açıklama istenilmeyecektir. Aynı girdinin yaklaşık maliyeti oluşturan birden fazla iş kalemi/grubunun

analizinde yer alması halinde bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz toplamının yüzde 3 ünün altında kalıp kalmadığına göre işlem yapılır. Herhangi bir analizdeki oranı yüzde 3 ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilecektir.

Analizlerdeki işçilik girdisi, tutarları analiz toplamının yüzde 3 üne eşit veya altında olsa dahi, açıklama istenilmeyecek girdiler arasında yer alamaz.

45.1.2.3. İhale komisyonu teklifleri aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerden (45.1.2.1) maddesinde belirlediği iş kalemleri/grupları için isteyeceği açıklama ile ilgili yazıda, (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdilerini de belirtecektir.

İstekliler, teklifi kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları için hazırlayacakları analizlerde (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dahil analizlerini oluşturan tüm girdileri göstereceklerdir.

...

45.1.3. İsteklilerden teklifleri kapsamında analiz ve hesap cetveli sunmaları istenmeyecektir. Analizler ve hesap cetveli, Kanun un 38 inci maddesi uyarınca teklif fiyatı aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerin tekliflerinin önemli bileşenleri ile ilgili ayrıntıların belirlenmesi amacıyla, sadece aşırı düşük teklif sahibi isteklilerden istenecektir. Bu çerçevede; teklif fiyatının aşırı düşük olduğu tespit edilen istekliler tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenlerine ilişkin olarak yapacakları açıklama kapsamında;

...

b) Teklif birim fiyatlı işlerde; açıklama istenen iş kalemlerinin birim fiyatlarına ilişkin olarak ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri

sunacaklardır. Sorgulamaya konu edilmeyen iş kalemleri/grupları için analiz sunulması istenmeyecektir.

...

45.1.4. İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;

a) Teklif birim fiyatlı işlerde; her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analizde yer almasını istediği malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.) sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

...

(Ek-Y.2) de yer alan örneğe uygun analiz formatının isteklilere verilmesi, isteklilerin de tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenmesi durumunda, yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.

İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir. Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında istekli olabileceklere verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek

olmayıp, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir.45.1.5.İsteklilerin iş kalemleri/iş grupları için kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış cari yıl birim fiyatları veya bu fiyatlardan daha yüksek fiyatları teklif etmeleri ve söz konusu iş kalemleri/grupları için; hangi kamu kurum ve kuruluşunun birim fiyatını kullandıklarını, birim fiyat poz numarasını da yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları kapsamında sunmaları durumunda analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda; isteklilerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış kar ve genel gider içermeyen birim fiyatların üzerine, kendi belirledikleri kar ve genel gideri ilave ederek birim fiyatlarını oluşturmaları durumunda da; hangi kamu kurum ve kuruluşunun kar ve genel gider hariç birim fiyatını kullandıklarını ve kendi belirledikleri kar ve genel gider tutarını yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları kapsamında sunmaları halinde de, söz konusu iş kalemleri/iş grupları için analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda isteklilerin analiz düzenlemeleri zorunlu olmayan söz konusu iş kalemleri/grupları için 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına da gerek bulunmamaktadır.

...

İş kalemleri/grupları için, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar esas alınarak teklif sunulmuş olmakla birlikte; yukarıda belirtildiği şekliyle liste halinde belirtilmemesi durumunda, söz konusu iş kalemleri/grupları için analiz sunulması zorunludur.

İlan veya davet tarihinde cari yıl birim fiyatın yayımlanmamış olması durumunda, istekli tarafından önceki yılın yayımlanmış birim fiyatları kullanılabilir.

45.1.6. Analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenerek yayımlanmış rayiçleri kullanan ve söz konusu rayiçleri poz numaralarını da

belirtmek suretiyle liste halinde sunan isteklilerin, söz konusu rayiçlere ilişkin olarak 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına gerek bulunmamaktadır.

45.1.7. İstekliler tarafından, inşaat iş kalemleri/iş grupları dışında yer alan sıhhi tesisat, kalorifer tesisatı, müşterek tesisat, havalandırma, brülör, asansör, elektrik tesisatı vb. iş kalemleri/iş gruplarına ait analiz sunulması yerine bu iş kalemi/iş gruplarına ait malzeme ve montaj bedelini ayrı ayrı gösterecek şekilde açıklama yapılması kabul edilecektir.

45.1.8. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak yaptığı açıklamada sunduğu analizler, ihale dokümanı kapsamındaki analiz formatına, birim fiyat tariflerine, idarece tanımlanan yapım şartlarına veya teknik şartnameye uygun olmayan, analiz fiyat tutarları teklif fiyatların üzerinde olan isteklilere ait teklifler reddedilecektir. Analizler üzerinde yapılan incelemede; çarpım ve toplamlarda hesaplama hatası bulunması durumunda, analiz girdilerine ait fiyatlar esas alınarak, hesaplama hatası ihale komisyonu tarafından re sen düzeltilir. Bu şekilde düzeltilmiş analiz fiyatı, teklif fiyatın üzerinde olan isteklilerin teklifleri reddedilir.

45.1.9. İş kalemleri/gruplarına ait analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde yer alan işçilik fiyatları ihale tarihinde yürürlükte olan saatlik asgari ücretin altında olamaz.

45.1.10. İhale komisyonu, sınır değer altındaki tekliflerin önemli bileşenlerini;

a) Yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen yapım işinin özgünlüğü, gibi hususlarda istekliler tarafından yapılan yazılı açıklamaları da dikkate almak suretiyle değerlendirir ve ihaleyi sonuçlandırır.

45.1.11. Yapım yönteminin ekonomik olması hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; kullanılan yapım yöntemi ve teknolojisinin sağlayacağı maliyet avantajının açıklanması gereklidir.

45.1.12. Seçilen teknik çözümler, yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar veya yapım işinin özgünlüğü hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; belirtilen çözüm, avantajlı koşul ve özgünlük sayesinde elde edilen maliyet avantajı açıklanmalıdır.

45.1.13. Teklifi aşırı düşük bulunan isteklilerin, tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili olarak 4734 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca yapacakları açıklamada, sorgulamaya konu iş kalemlerine/gruplarına ilişkin analizler ile bu analizlere dayanak teşkil eden bilgi ve belgeleri sunmaları gerekmektedir.

İsteklilerin analizlerine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler;

- a. Üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri,
- b. Çimento ve demir ürünleri için ilan edilmiş üretici fiyat tarifeleri,
- c. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilmiş fiyat tarifeleri veya bunlardan alınmış fiyat teklifleri,
- ç. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgili mal veya hizmetlere ilişkin ilan edilen asgari fiyatlar,
- d. Ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ilişkin maliyet/satış tutarı tespit tutanakları,
- e. Stokunda bulunan mallara ilişkin stok tespit tutanakları,
- f. İdarece istenmesi durumunda yardımcı analizler v.b. dir.

İstekliler tekliflerine ilişkin olarak yukarıda sayılan belgelerden kendileri için uygun olanları açıklamaları kapsamında sunacaklardır.

Yukarıda sayılan bilgi ve belgelerden herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığının anlaşıldığı durumlarda, istekliler tarafından gerekçesi belirtilmek suretiyle ilgili mevzuatına göre son 12 ay içinde düzenlenen açıklamaya elverişli diğer bilgi ve belgeler kullanılarak da açıklama yapılabilir (Örnek: Yurt dışından ithal edilen mallara ilişkin olarak gümrük giriş beyannamesi kullanılarak açıklama yapılabilir). Yüklenicinin dışında üçüncü kişilerce inşaat mahalli dışında imal edilen ve esaslı başka bir işçilik veya malzeme katkısı yapılmaksızın yapıya monte edilen iş kalemlerinin üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri ile açıklanması durumunda, bu iş kalemlerine ilişkin analiz sunulması zorunlu değildir. Ayrıca, istekliler tarafından teklif kapsamındaki harita, kadastro ve proje işlerine ilişkin yapılacak açıklamalarda üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin sunulması yeterlidir.

45.1.13.1. Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için maliyet tespit tutanağı (Ek-0.5) veya satış tutarı tespit tutanağı (Ek-0.6) düzenlenecektir. Tutanaklar fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenlenecek olup, meslek mensubu tarafından muhafaza edilecek ve fiyat teklifinin ekinde idareye verilmeyecektir. Ancak idare veya Kurum tarafından gerekli görülmesi halinde bu tutanaklar meslek mensubundan istenebilecektir. Maliyet tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için, fiyat teklifinin mamul/mala ilişkin olması halinde mamul/malın birim fiyatının, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması; fiyat teklifinin hizmete ilişkin olması halinde ise

bu hizmetin birim fiyatının, tutanakta tespit edilen toplam birim maliyetin altında olmaması, bu tespitin (Ek-0.5) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımda düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı maliyet tespit tutanağındaki ortalama/toplam birim maliyet tutarının altında olmadığını beyan ederim. ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Satış tutarı tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının yüzde 80 inin altında olmaması, bu tespitin (Ek-0.6) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımda düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı satış tutarı tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarının yüzde 80 inin altında olmadığını beyan ederim. ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin teklife konu alanda faaliyet gösterenlerden alınması gerekmekte olup, bu belgelerin ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması zorunlu değildir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

...

45.1.13.3. İsteklinin teklifine konu çimento veya demir ürünlerine ilişkin açıklamalarında çimento veya demir ürünleri

reticisinin ilan edilmiş fiyat tarifelerini kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan bir tarifeyi gösterir belgeyi sunması yeterlidir.

45.1.13.4. İsteklinin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilen fiyat tarifelerinde belirtilen fiyatları kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan bir tarifeyi gösterir belgeyi sunması yeterlidir. (rnek: Orman Genel Müdürlüğüne bağlı işletmeler tarafından satılan ürünlere ilişkin ilan edilmiş fiyatlar vb.)

45.1.13.4.1. İsteklinin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin fiyat tekliflerini kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) düzenlenmiş fiyat teklifini sunması yeterlidir. (rnek: Karayolları Genel Müdürlüğü, İl zel İdareleri, Belediyeler vb.nin sattıkları kum, çakıl, kırmataş vb. mallara ilişkin verdikleri fiyat teklifleri.)

45.1.13.5 İstekli tarafından açıklaması yapılacak girdinin fiyatı, kamu kurum ve kuruluşlarınca ilan edilen ilgili mala ilişkin asgari fiyatlara uygun olması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan asgari fiyatın belgelendirilmesi suretiyle açıklama yapılması yeterlidir. (rnek: EPDK tarafından il bazında günlük yayımlanan akaryakıt fiyatları vb.)

45.1.13.6..) Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin olarak isteklinin kendi ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ait fiyatların kullanılması durumunda, istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu olan mal için düzenlenen maliyet/satış tutarı tespit tutanağı (EK.0.7) ile açıklama yapılabilir. Maliyetler dayanak alınarak yapılanaıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama

birim maliyetin altında olmaması ve isteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde ihale konusu işte kullanılmasını öngördüğü mal miktarının en az yarısı kadar alım yapmış olması gerekir.

Satışlar dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının yüzde 80 inin altında olmaması ve malın ticaretinin isteklinin faaliyet alanında olması gerekir. ,

İsteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelere açıklama konusu mala ilişkin satış yapmış ve satılan malın idarece kabul edilmiş olması durumunda, maliyet/satış tutarı tespit tutanağı sunmasına gerek bulunmayıp, sadece söz konusu satışa ilişkin fatura örnekleri veya bu örneklerin noter, YMM, SMMM ya da vergi dairesince onaylı suretleri ile de belgelendirme yapılabilecektir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

45.1.13.7. İstekliler tarafından yapılan açıklamada; malın ihale tarihi itibarıyla stoklarda bulunduğu belirtilmesi durumunda, stokta bulunan mala ilişkin stok tespit tutanağının (Ek-0.8) sunulması zorunludur. Stok tespit tutanağında ilgili malın ağırlıklı ortalama birim maliyeti gösterilecektir. İsteklilerce teklif edilen tutara ilişkin birim fiyatlar, stok tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olamaz. Ayrıca stoklarda olduğu belirtilen söz konusu malın miktarının, ihale konusu işte kullanılacağı belirtilen miktardan az olması halinde eksik kalan miktar için bu Tebliğdeki diğer açıklama yöntemlerine uygun olarak açıklama yapılması gereklidir.

45.1.13.8. İsteklinin ortağı olduğu tüzel kişiye ait işletmeden mal çekmesi veya satın alması durumunda söz konusu malın emsal bedeli ile değerlendirilmesi gereklidir. Emsal bedelinin tespitinde Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri esas alınır. Bu durumda, Vergi Usul Kanununa göre hesaplanan emsal bedeli gösteren ve istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından hazırlanarak imzalanan ve kaşelenen beyanın verilmesi yeterlidir.

Kaşeleme işlemi bu Tebliğin 8.4 maddesinde belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

45.1.13.9. İstekliler tarafından aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamındaki mallara ilişkin olarak stok tespit tutanağı veya üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi yerine sadece alış faturası ile açıklamada bulunulması geçerli bir açıklama olarak kabul edilmeyecektir.

45.1.13.10. Meslek mensubu; üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi üzerindeki beyanın ve emsal bedel beyanı ile Ek-0.5, Ek-0.6, Ek-0.7 ve Ek-0.8 numaralı tutanaklardaki bilgilerin doğruluğundan sorumludur. Meslek mensubu ibaresinden Yeminli Mali Müşavirler veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler anlaşılır. 45.1.13.11. Ek-0.5, Ek-0.6, Ek-0.7 ve Ek-0.8 numaralı tutanakların son veya bir önceki geçici vergi beyanname dönemine ilişkin olarak düzenlenmesi zorunludur. Son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminin tespitinde; 4734 sayılı Kanun'un 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentlerine göre pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde ilk yazılı fiyat tekliflerinin alındığı tarih, diğer ihale usulleri ile yapılan ihalelerde ise ihale tarihi esas alınır.

Örneğin; 11.1.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi Ekim-Kasım-Aralık

2013 , 15.7.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi Nisan-Mayıs-Haziran 2014 tür.

...

45.1.14. Aşırı düşük teklif sorgulaması sonucunda; (45.1.3 – 45.1.13) maddelerine uygun açıklamada bulunmayan, açıklamaları idarece tanımlanan yapım şartlarına uymayan veya teknik şartnameye aykırı hususlar içeren isteklilerin teklifleri gerekçeleri belirtilmek suretiyle reddedilecektir.

...

45.1.16. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak istenen sürede açıklama yapmasına rağmen teklifi reddedilen isteklilerin açıklamalarının yeterli görülmemesi nedenlerinin, sadece ilgili madde numaralarına atıf yapılmakla yetinilmeyerek hangi düzenlemeye aykırılık bulunduğu da belirtilmek suretiyle kesinleşen ihale kararının bildirilmesi zorunludur.

45.1.17. İhale süreci devam ederken çeşitli nedenlerle teklif geçerlik süresinin bitmesi ve 4734 sayılı Kanun un 32 nci maddesi uyarınca teklif geçerlik sürelerinin uzatılması yönündeki idare talebini kabul etmeyen isteklilerin bulunması durumunda; yeniden bir sınır değeri tespit edilmeyecek ve idarece aşırı düşük teklif sorgulaması, tespit edilen ilk sınır değeri dikkate alınarak gerçekleştirilecektir. Ancak; gerek idarece gerek Kurum veya mahkemeler tarafından alınan kararlar çerçevesinde, ihale tarihi itibarı ile geçerli olan teklif sayısında değişiklik olması halinde aşırı düşük teklif sınır değerinin geçerli teklifler dikkate alınarak yeniden belirlenmesi gerekmektedir. açıklamaları yer almaktadır.

İdare tarafından başvuru sahibi Ak-Eli İnşaat Ticaret Ltd. Şti.den, 29.07.2015 tarihinde EKAP üzerinden gönderilen Aşırı Düşük-07 sayılı ve Aşırı Düşük Sorgulama konulu yazının ekindeki yazıyla İhsaniye-05 , İhsaniye-08 , İhsaniye-15 ve İhsaniye-16 iş kalemlerine ilişkin olarak açıklama istendiği,

daha sonra 31.07.2015 tarihinde EKAP üzerinden gönderilen Aşırı Düşük-07-1 sayılı ve Aşırı Düşük Sorgulama-2 konulu yazıyla bazı düzeltmeler yapılarak tekrar açıklama istendiği, 17.08.2015 tarihinde EKAP üzerinden gönderilen Aşırı Düşük-07-2 sayılı ve Aşırı Düşük Sorgulama-3 konulu yazının ekinde ihale dokümanı kapsamında detaylı analiz girdileri verilmeyen idarece hazırlanan paçal iş kalemlerine ilişkin olarak analiz girdileri tablolarının gönderildiği, 18.08.2015 tarihinde EKAP üzerinden gönderilen Süre-7 sayılı ve Aşırı Düşük Sorgulama Süresi konulu yazıyla aşırı düşük sorgulama süresinin belirtildiği, 20.08.2015 tarihinde EKAP üzerinden gönderilen Aşırı Düşük-07-3 sayılı ve Aşırı Düşük Sorgulama-4 konulu yazıyla açıklama istenen paçal iş kalemlerinden isimleri sehven yanlış yazılan İhsaniye-08 , İhsaniye-15 ve İhsaniye-16 iş kalemlerinin isimlerinin düzeltilindiği, nakliye mesafelerinin yanlış belirtildiği, onaylı projelerdeki nakliye mesafelerinin dikkate alınması gerektiğinin ifade edildiği ve aşırı düşük sorgulama süresinin yeniden belirlendiği, 21.08.2015 tarihinde EKAP üzerinden gönderilen Aşırı Düşük Sorgulama-553568 sayılı ve Aşırı Düşük Sorgulama konulu yazının ekinde yer alan yazıyla nakliye mesafelerine ilişkin açıklama yapıldığı, 18.09.2015 tarihinde EKAP üzerinden gönderilen 51231/25 sayılı ve Kesinleşen ihale kararının bildirilmesi konulu yazıyla kesinleşen ihale kararının anılan istekliye bildirildiği ve ihale komisyon kararının söz konusu yazının ekinde gönderildiği görülmüştür.

Başvuru sahibi Ak-Eli İnşaat Ticaret Ltd. Şti.nin idarece ihale dokümanı kapsamında örnek analiz formatı olarak malzeme, işçilik, makine ve diğerleri başlıklarından oluşan analiz formatının verildiği, Kamu İhale Genel Tebliği nin 45.1.3 ve 45.1.4 üncü maddeleri gereği başlangıçta verilen analiz formatına göre isteklilerin kendi analizlerini hazırlamaları gerektiği, bu çerçevede kendi avantajlı koşullarına göre teklif fiyatının hazırlandığı, EKAP üzerinden 17.08.2015 tarihinde gönderilen yazıda analiz formatının değiştirildiği, dolayısıyla aşırı düşük açıklamasının yazı ekinde verilen yeni

formata göre yapılacağının belirtildiği, ihale dokümanı ekinde verilen analiz formatlarının aşırı düşük sorgulaması aşamasında düzeltici işlem olarak değiştirilmesinin hukuka aykırı olduğu, ihale dokümanı ekinde verilen analiz formatının Kamu İhale Tebliği nin 45.1.4 üncü maddesi gereğince değiştirilmesinin hukuka aykırı olduğu, idarece değiştirilen analiz formatında makine gücünün yazılarak sınırlama getirildiği, Kamu İhale Tebliği nin 45.1.4 üncü maddesinde analiz girdisi ve miktarının gösterileceğinin belirtildiği, makine gücü ve malzeme sınırlamasının gerekmediği, analiz formatında makine gücünün belirtilmesinin Tebliğ e aykırı olduğu, analiz formatında nakliye mesafesinin belirtilmesinin hukuka aykırı olduğu, idarece düzeltilen analiz formatında girdilerin cinsi, miktarı, birimi ve makinelerin gücü, malzemenin cinsi ve taşıma mesafelerinin belirtilerek aşırı düşük sorgulaması için hazırlanacak analizlerde sınırlama getirildiği yönündeki iddiaları incelendiğinde, Aşırı Düşük-07-02 sayılı ve Aşırı Düşük Sorgulama-3 konulu yazının ekinde analiz girdileri tabloları başvuru sahibine 17.08.2015 tarihinde EKAP üzerinden gönderilmiş olup, başvuru sahibi Ak-Eli İnşaat Ticaret Ltd. Şti. tarafından söz konusu iddialara ilişkin olarak yapılan şikayet başvurusunun bu tarihten itibaren on gün içinde idareye yapılması gerekirken, bu süre geçtikten sonra 28.09.2015 tarihinde yapıldığı görülmüştür. Bu hususlar göz önüne alındığında, başvuru sahibinin iddiasının bu kısmının da süre yönünden reddedilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca, başvuru sahibi Ak-Eli İnşaat Ticaret Ltd. Şti.nin İhsaniye-08 , İhsaniye-15 ve İhsaniye-16 isimlerinin yanlış yazıldığı, bu yanlışlıkların idarece 20.08.2015 tarihinde EKAP üzerinden düzeltilerek gönderildiği, ancak sürenin aynı gün başlatıldığı için 4 iş günü olarak verilmiş olduğu, bu sürenin Kamu İhale Genel Tebliği nin 45.1.2 nci maddesine aykırı olduğu yönündeki iddiası incelendiğinde, anılan istekliye aşırı düşük sorgulama süresinin daha önceki yazılarda belirtilmediği için Süre-7 sayılı ve Aşırı düşük sorgulama

süresi konulu yazıda İhale Kayıt Numarası 2015/51231 olan Karamürsel İhsaniye Barajı işimizde, ilgide kayıtlı yazımız da Aşırı Düşük Sorgulama süresi belirtilmemiş olup, 18.08.2015 tarihinden itibaren (18.08.2015 dahil) 5 (beş) iş günü içerisinde cevaplandırılması gerekmektedir. ifadelerine yer verildiği, daha sonra Aşırı Düşük-07-3 sayılı ve Aşırı Düşük Sorgulama-4 konulu yazıyla açıklama istenen paçal iş kalemlerinden isimleri sehven yanlış yazılan İhsaniye-08 , İhsaniye-15 ve İhsaniye-16 iş kalemlerinin isimlerinin düzeltildiği, nakliye mesafelerinin yanlış belirtildiği, onaylı projelerdeki nakliyemesafelerinin dikkate alınması gerektiğinin ifade edildiği ve aşırı düşük sorgulama süresinin yeniden belirlendiği, söz konusu yazıda ...Aşırı düşük sorgulamasının 20.08.2015 tarihinden itibaren (20.08.2015 dahil) 5 (beş) iş günü içerisinde cevaplandırılması gerekmektedir... ifadelerine yer verildiği, söz konusu yazının başvuru sahibine 20.08.2015 tarihinde EKAP üzerinden gönderildiği görülmüştür. Ancak, başvuru sahibi Ak-Eli İnşaat Ticaret Ltd. Şti. tarafından bu tarihten itibaren on gün içinde idareye şikayet başvurusunda bulunulmamış olup, bu süre geçtikten sonra 28.09.2015 tarihinde idareye şikayet başvurusunda bulunulduğu görülmüştür. Bu hususlar göz önüne alındığında, başvuru sahibinin iddiasının söz konusu kısmının süre yönünden reddedilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Aynı şekilde, başvuru sahibinin otomatik beton santralının 50 m3/sa kapasiteli olduğu, bunun da saatte 50 m3 beton üreteceği anlamına geldiği, dolayısıyla 1 m3 beton elde etmek için otomatik beton santralının çalışma saatinin $1/50=0,02$ sa olduğu, analizlerde bu miktarın alındığı, idarece verilen analizde ise bu miktarın 0,05 sa olduğu, bunun 20 m3 kapasiteli beton santraline tekabül ettiği yönündeki iddiası incelendiğinde, Aşırı Düşük-07-02 sayılı ve Aşırı Düşük Sorgulama-3 konulu yazının ekinde analiz girdileri tabloları başvuru sahibine 17.08.2015 tarihinde EKAP üzerinden gönderilmiş olup, başvuru sahibi Ak-Eli İnşaat Ticaret Ltd. Şti. tarafından İhsaniye-15 ve İhsaniye-16 no lu iş

kalemlerinin altında yer alan Otomatik Beton Santrali girdisinin miktarına yönelik olarak yapılan şikayet başvurusunun bu tarihten itibaren on gün içinde idareye yapılması gerekirken, bu süre geçtikten sonra 28.09.2015 tarihinde yapıldığı görülmüştür. Bu hususlar göz önüne alındığında, başvuru sahibinin iddiasının bu kısmının da süre yönünden reddedilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bahse konu ihalede idarece teklifi sınır değerin altında olan 17 istekliden aşırı düşük teklif açıklaması istenilmiş olup, 17 istekliden yalnızca 3 tanesi (Sarıyıldız Mühendislik Ayhan Sarıyıldız – Arıkan İnşaat Taahhüt Ticaret ve Sanayi A.Ş. Ortak Girişimi, Vesaş Mühendislik Müşavirlik A.Ş. ve başvuru sahibi Ak-Eli İnşaat Ticaret Ltd. Şti.) tarafından aşırı düşük teklif açıklaması sunulmuş olup, açıklamaları idarece yeterli görülmeyen 3 isteklinin de teklifinin değerlendirme dışı bırakıldığı görülmüştür.

İdare tarafından aşırı düşük teklif açıklaması istenen 4 adet paçal iş kalemi İhsaniye-5: Her türlü yol kazısı yapılması, depoya ya da yolda dolguya konulması , İhsaniye-08: Ocak ve/veya malzeme ariyet sahalarından geçirimsiz dolgu malzemesi kazılması ve baraj ve/veya sedde ya da batardo dolgusuna konulması , İhsaniye-15: Her türlü inşaat ve imalatta kullanılmak üzere istenen dozda beton veya betonarme betonu ile gövde konvansiyonel betonu yapılması ve yerine konulması ve sızdırmazlığın sağlanması ve İhsaniye-16: SSB betonu imali ve yerine konulması olup, bahse konu iş kalemlerine ait sıralı analiz girdileri tabloları aşırı düşük teklif açıklama istemi yazısı ekinde isteklilere gönderilmiştir.

Başvuru sahibi Ak-Eli İnşaat Ticaret Ltd. Şti.nin aşırı düşük teklif açıklamasının yeterli bulunmayarak değerlendirme dışı bırakılmasının sebebinin ihale komisyonu kararında İhsaniye-15 nolu pozda sıralı girdiler analizinde bulunan makine ekipmana ilişkin girdiler arasında Elevatör girdisi var iken istekli tarafından yapılan analizde bulunmadığı, onun yerine mobil beton pompası girdisinin bulunduğu, idarece

kullanılan girdinin istekli tarafından kullanılmadığı, İhsaniye-16 nolu pozda da elevatör girdisi var iken istekli tarafından yapılan analizde hiç dikkate alınmadığı, idarece kullanılan girdinin istekli tarafından kullanılmadığı, İhsaniye 15 nolu pozda yer alan beton için kum hazırlanması ve beton için kırmataş hazırlanması analizleri ile İhsaniye-16 nolu pozda lastik tekerlekli yükleyici kullanıldığı ve buna ait proforma fatura ibraz edildiği ve aynı analizlerde Ak-eli-B-15.310/1 Agregası İçin Taş Hazırlanması pozunda da paletli hidrolik kaya delici ile ekskavatör kullanıldığı ve bunlara ait proforma faturaların ibraz edildiğinin görüldüğü, ancak lastik tekerlekli yükleyici ve ekskavatörün yakıt miktar ve verimi ile ilgili sadece Borusan Mak. ve Güç Sis. San. Tic. A.Ş. tarafından imzalanan belgenin verildiği, yakıt sarfiyatının uydu takip sisteminden ve şantiyede çalışan makine sarfiyatından tespit edildiğinin belirtilmiş olmasına karşın bu durumu tevsik edici herhangi bir belgenin sunulmadığı, son teknoloji ile imal edilmiş olan gücü ve verimi DSI analizlerinde yer alan makinalardan daha fazla olan makinalar için amortisman katsayısı olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı benzer makine katsayısının kullanıldığı, ayrıca Borusan Mak. ve Güç Sis. San. Tic. A.Ş. firmasından alınan proforma faturaların tarihinin 27.07.2015 olduğu ve üzerinde de tekliflerinin 2 (iki) hafta süre ile geçerli olduğu, istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif savunmasının 26.08.2015 tarihinde yapıldığı ve ilgili tarihte Borusan Mak. ve Güç Sis. San. Tic. A.Ş. firmasının tekliflerinin geçerliliğini yitirdiği ve böylece analizlerde kullanılan fiyatların hükmü kalmadığı, Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.13.1. maddesine göre lastik tekerlekli yükleyici ve ekskavatöre ait sunulan proforma faturalarda anılan Tebliğ açıklaması gereği bulunması gereken meslek mensubunun adı ve iletişim bilgilerinin yer almadığı, söz konusu beyanın kimin tarafından yapıldığının da tespit ve teyit edilemediği, ayrıca piyasadan proforma fatura ile fiyatları alınan daha güçlü makinalar kullanıldığı halde makine analizlerinde amortisman miktarlarında artışa gidilmediği, makine güçlendikçe

amortisman miktarlarında da artış yapılması gerektiği, makine analizleri içerisinde tutarsızlıklar tespit edildiği, örnek olarak S00SAN STD 14 E Model Hidrolik Delici için ALFATEK firmasından alınan proforma fatura eki Teknik Belge açıklamalarında Yakıt Sarfı 25 lt/saat iken analizinde mazot miktarının 21,25 lt alındığı, makina bedeli 215.000,00 USD olarak belirtilmiş olmasına ve açıklama dosyasında bulunan döviz tablosundan makina fiyatı $215.000,00 \times 2.6861 = 577.511,50$ TL bulunmuş olmasına rağmen analizde makine fiyatının 591.250,00 TL olarak alındığı ve amortisman miktarının değiştirilmediği, mobil beton pompasının 1 saatlik ücret analizinde proforma fatura alınmaksızın pompa fiyatı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2015 yılı rayiçlerinden alındığı halde analizinde birim fiyatının 212,98 TL yerine 208,56 TL olarak bulunduğu, idarece hazırlanarak savunma yapılmak üzere AK-ELİ İnşaat Ticaret Limited Şirketi Firmasına gönderilen alt analiz girdi miktarlarına bu firma tarafından uyulmadığı, bazı miktarların azaltıldığı (İhsaniye-15 pozunda beton santrali girdisi miktarı), bazı girdilerin hiç alınmadığı (İhsaniye-16 pozunda elevatör girdisi), fatura-makine-miktar ilişkilerinde tutarsızlıklar olduğu belirtilmiştir. şeklinde belirtildiği görülmüştür.

İdarece hazırlanan İhsaniye-05, İhsaniye-08, İhsaniye-15 ve İhsaniye-16 paçal iş kalemlerine ilişkin olarak ihale dokümanı kapsamında isteklilere verilen örnek analiz formatlarında girdi cinsleri belirtilmiş olup, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği görülmüştür. Daha sonra idare tarafından 17.08.2015 tarihinde EKAP üzerinden isteklilere gönderilen yazıların ekinde aşırı düşük teklif açıklaması istenilen bahse konu paçal iş kalemlerine ilişkin analiz girdilerinin ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının bulunduğu görülmüş olup, idarece hazırlanan analizlerin anılan Tebliğ in 45.1.4 üncü maddesinde yer alan ...Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş

kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında istekli olabileceklere verilmesi gerekmektedir... açıklamalarına uygun olduğu anlaşılmıştır.

Başvuru sahibi Ak-Eli İnşaat Ticaret Ltd. Şti.nin aşırı düşük teklif açıklaması incelendiğinde, açıklama istenen bahse konu 4 iş kalemine ilişkin olarak hazırlanan analizlerde yer alan işçilik fiyatlarının ihale tarihinde yürürlükte olan saatlik asgari ücreti (5,34 TL) karşıladığı görülmüştür. İhsaniye-05 iş kaleminin altında yer alan Operatör makinist , İhsaniye-08 iş kaleminin altında yer alan Formen ve Operatör makinist ile İhsaniye-16 iş kaleminin altında yer alan Operatör makinist için ise ay üzerinden çalışma öngörülmüş olup, anılan istekli tarafından işçilik maliyetinin ihale tarihinde yürürlükte olan asgari işçilik maliyeti ile açıklandığı anlaşılmıştır.

Diğer taraftan, Ak-Eli İnşaat Ticaret Ltd. Şti. tarafından açıklama istenen bahse konu 4 iş kalemine ilişkin olarak hazırlanan analizlerden İhsaniye-15 no lu pozda yer alan elevatör girdisi yerine mobil beton pompası nın, İhsaniye-16 no lu pozda yer alan elevatör girdisi yerine de SSB betonu nakli (800 metre) nin konulduğu görülmüş olup, idarece anılan isteklinin aşırı düşük teklif açıklamalarının uygun bulunmamasının yerinde olduğu görülmüştür.

Bununla birlikte, bahse konu ihalede aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında mobil beton pompası açıklama istenen iş kalemleri arasında yer almadığından, idarenin ihale komisyon kararında, başvuru sahibinin aşırı düşük teklif açıklamasında mobil beton pompasının 1 saatlik ücret analizinde proforma fatura alınmaksızın pompa fiyatının Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2015 yılı rayiçlerinden alındığı halde analizinde birim fiyatının 212,98 TL yerine 208,56 TL olarak bulunduğu yönündeki değerlendirmesine ilişkin olarak herhangi bir inceleme yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

Başvuru sahibinin ihale komisyon kararında firmalarına gönderildiği belirtilen alt analizin idarece taraflarına verilmediği, sadece poz analiz ve girdilerinin bulunduğu yönündeki iddiası incelendiğinde, idare tarafından Aşırı Düşük-07-02 sayılı ve Aşırı Düşük Sorgulama-3 konulu yazının ekinde analiz girdileri tabloları başvuru sahibine 17.08.2015 tarihinde EKAP üzerinden gönderilmiş olup, söz konusu iddia yerinde bulunmamıştır.

Ayrıca, İhsaniye-15 ve İhsaniye-16 no lu pozlarda yer alan ve idarece açıklama istenilen Otomatik Beton Santrali girdisi miktarının, başvuru sahibi tarafından sunulan açıklamalarda miktarı 0,05 saat yerine 0,025 saat olarak yazılmış olup, anılan girdinin miktarının aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında başvuru sahibi tarafından sunulan belgelerde düşürüldüğü görülmüştür. Bu sebeple, başvuru sahibinin açıklamalarının idare tarafından bu husustan dolayı da yerinde bulunmamasının uygun olduğu anlaşılmıştır.

İhsaniye-15 no lu iş kaleminin altında yer alan Beton İçin Kırmataş Hazırlanması girdisi ve İhsaniye 16 no lu iş kaleminin altında yer alan Kırmataş (Zayılatıyale) girdisi istekli tarafından hazırlanan AK-ELİ-B-08.021/2: Ocak taşından konkasörle beton için kırmataş hazırlanması pozuyla açıklanmış olup, bahse konu pozun istekli tarafından hazırlanan alt analiz girdilerinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün B-08.021/2 pozunun analizinden yararlanılarak hazırlanan alt analizler kullanılmıştır. Diğer bir ifadeyle, analizlerin ve analizlerin içinde yer alan analiz girdilerinin isminin başına AK-ELİ- ibaresi konarak isteklinin kendisi tarafından hazırlanan analizler kullanılmıştır. Söz konusu istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında yer alan ve istekli tarafından hazırlanan analizlerde; AK-ELİ-B-08.021/2 pozunun altında yer alan AK-ELİ-03.521/1: Lastik Tekerlekli Yükleyici (Caterpillar 962H 234 HP 3,50 m3) 1 Saatlik Ücreti analiz girdisinin alt analiz girdilerinde AK-ELİ-03.521/1-CAT 962 H: Lastik Tekerlekli Yükleyici

(Caterpillar 962 H 3,50 m3) , AK-ELİ-B-15.310/1 analiz girdisinin altında yer alan AK-ELİ-03.641/1: Paletli (Soosan STD 14 E Model) Hidrolik Kaya Delici analiz girdisinin alt analiz girdilerinde AK-ELİ-03.141/1: Paletli (Soosan STD 14 E Model) Hidrolik Kaya Delici ve AK-ELİ-03.505/1: Ekskavatör 380 (HP) (Caterpillar 349 DL 380 HP) (3,20 m3) analiz girdisinin alt analiz girdilerinde AK-ELİ-03.005/1-CAT 349DL: Ekskavatör (Caterpillar 349 DL 380 HP) (3,20 m3) yer almaktadır. Söz konusu makinalar İhsaniye-15 nolu iş kaleminin altında yer alan Beton İçin Kum Hazırlanması girdisi ve İhsaniye 16 nolu iş kaleminin altında yer alan Konkasör Kumu (Zayıyatıyla) girdileri için açıklama yapmak için hazırlanan AK-ELİ-B-08.021/3: Ocak taşından konkasörle beton için kum hazırlanması pozunda da yer almaktadır.

Bahse konu makinalara ilişkin olarak sunulan analizler incelendiğinde, anılan istekli tarafından belirlenen miktarlardan AK-ELİ-B-08.021/2 ve AK-ELİ-B-08.021/3 pozunun altında yer alan AK-ELİ-03.521/1: Lastik Tekerlekli Yükleyici (Caterpillar 962H 234 HP 3,50 m3) için yükleyici verimi 250 m3/sa olarak belirlenmiş olup, söz konusu makine için sunulan belgelerde yükleyici veriminin Stok Sahasında Kamyon Yükleme 150 Metre Uzaklıkta (Sökülmüş Kaya) için 96,03 m3/saat, Stok Sahasında Kamyon Yükleme (Sökülmüş Kaya) için 262,5 m3/saat, Stok Sahasında Kamyon Yükleme 150 Metre Uzaklıkta (Kırmataş,Kırmakum) için 115 m3/saat, Stok Sahasında Kamyon Yükleme (Kırmataş, Kırmakum) için 315 m3/saat olduğu görülmüştür. Bahse konu hususlar ve başvuru sahibi tarafından aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulan belgeler göz önüne alındığında anılan istekli tarafından 250 m3/sa olan yükleyici veriminin nasıl belirlendiğine ilişkin herhangi bir açıklamanın yer almadığı görülmüştür. Bu sebeple, başvuru sahibinin açıklamaları yerinde bulunmamıştır.

AK-ELİ-B-08.021/2 pozunun altında yer alan AK-ELİ-03.521/1: Lastik Tekerlekli Yükleyici (Caterpillar 962H 234 HP 3,50 m3) 1 Saatlik Ücreti analiz girdisinin alt analiz girdilerinden

AK-ELİ-03.521/1-CAT 962 H: Lastik Tekerlekli Yükleyici (Caterpillar 962 H 3,50 m3) için ve AK-ELİ-B-15.310/1 analiz girdisinin altında yer alan AK-ELİ-03.641/1: Paletli (Soosan STD 14 E Model) Hidrolik Kaya Delici analiz girdisinin alt analiz girdilerinden AK-ELİ-03.141/1: Paletli (Soosan STD 14 E Model) Hidrolik Kaya Delici ile AK-ELİ-03.505/1: Ekskavatör 380 (HP) (Caterpillar 349 DL 380 HP) (3,20 m3) analiz girdisinin alt analiz girdilerinden AK-ELİ-03.005/1-CAT 349DL: Ekskavatör (Caterpillar 349 DL 380 HP) (3,20 m3) için başvuru sahibi tarafından aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında Alfatek İnş. Tic. Ltd. Şti.den ve Borusan Makina ve Güç Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.den alınmış proforma faturaların sunulduğu görülmüştür. Proforma fatura kavramı aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulacak belgeler arasında yer almamakla birlikte, proforma faturalarda yer alan Birim satış tutarının mükellefin yasal defter ve belgelerine göre çıkartılan ve tarafımdan onaylanan maliyet/satış tutarı tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarının yüzde 80 inin altında olmadığını beyan ederim. ibaresinin Kamu İhale Genel Tebliği nin 45 inci maddesindeki ibarelere de uygun olmadığı anlaşılmıştır. Bu sebeple, başvuru sahibi tarafından aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulan proforma faturaların uygun olmadığı görülmüştür.

Ayrıca, Ekskavatör (Caterpillar 349 DL 380 HP) (3,20 m3) ve Lastik Tekerlekli Yükleyici (Caterpillar 962H 3,50 m3) nin tevsiki için sunulan proforma faturalarda YMM nin imza ve kaşesi yer alsa da, ismi ve iletişim bilgileri yer almamaktadır. Ancak, YMM nin kaşesinde sicil numarası yer aldığından, ismine ve iletişim bilgilerine gerektiğinde söz konusu sicil numarasından ulaşılabileceği görülmüştür.

Bununla birlikte, 27.07.2015 tarihli bahse konu her iki proforma faturada Yukarıdaki fiyat ve proforma 2 (iki) hafta süre ile geçerlidir. ibaresi yazmakta olup, söz konusu proforma faturalar anılan sebeplerden dolayı uygun bulunmadığından, proforma faturadaki sürenin irdelenmesine

gerek bulunmamaktadır.

İdare tarafından şikayete verilen cevabi yazıda, piyasadan proforma fatura ile fiyatları alınan ve daha güçlü makinalar kullanıldığı halde makine analizlerinde amortisman bedellerinde artışa gidilmediği, makine güçlendikçe amortisman bedellerinde artış yapılması gerektiği, son teknoloji ile imal edilmiş olan gücü ve verimi DSİ analizlerinde yer alan makinalardan daha fazla olan makinalar için amortisman katsayısı olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı benzermakine katsayısının kullanıldığı belirtilmiş olup, başvuru sahibi tarafından itirazın şikayet dilekçesinde makine güçlendikçe amortisman miktarının değişmeyeceği, amortisman bedelinin değişeceği, dolayısıyla ihale komisyon kararında belirtilen Makine güçlendikçe amortisman miktarında artış yapılmalıydı. görüşünün geçerli olmadığı belirtilmiştir. Anılan makinalara ilişkin yapılan açıklamalar yerinde bulunmadığından, bu hususa ilişkin değerlendirme yapılmasına gerek bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Başvuru sahibinin şikayet başvurusu üzerine alınan kararda makine analizlerinde tutarsızlıklar bulunduğu, örneğin Soosan Std 14 E model hidrolik delici için Alfatek firmasından alınan proforma fatura eki teknik belge açıklamalarında yakıt sarfı 25lt/sa iken, analizde mazot miktarının 21,25 lt olarak alındığı, Soosan Std 14 E model hidrolik delicinin yakıt sarfının analizde kg/sa e çevrildiği, 25 lt/sa 0,85 motorin kesafet katsayısından dolayı $(25 \text{ lt/sa} \times 0,85=)$ 21,25 kg/sa e denk olduğu yönündeki iddiası incelendiğinde, söz konusu istekli tarafından bahse konu makineye ilişkin sunulan teknik belgelerde yakıt sarfiyatı hacimsel olarak 25 lt/sa yazarken, hazırlanan analizlerde motorinin kütlelesel olarak miktarının (21,25 kg/sa) alındığı anlaşılmıştır. Hacimsel miktardan kütlelesel miktara dönüştürme yapılırken motorin kesafet katsayısı bir başka deyişle motorinin yoğunluğu 0,85 alınarak hesaplama yapılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda, istekli tarafından kullanılan motorin kesafet katsayısı miktarının

uygun olduğu düşünölmektedir. Ayrıca istekli tarafından lastik tekerlekli yükleyici ve ekskavatörün yakıt sarfiyatını belgelendirmek için Borusan Mak. ve Güç. Sis. San. Tic. A.Ş. tarafından imzalanan uydu takip verilerini gösteren belgenin yeterli olduğu anlaşılmaktadır.

Başvuru sahibinin makine bedelinin 215.000 USD olarak belirtildiğı, açıklama dosyasında yer alan döviz tablosunda makine fiyatının $215.000,00 \times 2,6861 = 577.511,50$ TL bulunmuş olmasına rağmen analizde makine fiyatının 591.250,00 TL olduğu, makine bedelinin sehven fazla alınmasının makine saatlik birim fiyatının fazla olması anlamına geleceğı, dolayısıyla makine bedelinin sehven fazla alınmasında mahsur olmadığı yönündeki iddiası incelendiğinde, Soosan STD 14 E Model Hidrolik Delici nin 215.000,00 USD lık fiyatının proforma fatura ile açıklandığı, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulan döviz kuru tablosunun 03.06.2015 tarihli T.C. Merkez Bankası döviz kurlarına ilişkin olduğu, söz konusu proforma faturanın ise 28.07.2015 tarihli olduğu, bu sebeple 03.06.2015 tarihli T.C. Merkez Bankası döviz kurlarının hesaplama yapılırken dikkate alınmasının uygun olmadığı, ihale tarihinin dikkate alınması gerektiğı, ihale tarihi olan 24.06.2015 tarihli T.C. Merkez Bankası döviz kurları incelendiğinde Doların satış fiyatının 2,6818 TL olduğu görölmüş olup, 215.000,00 USD nin TL karşılığının ihale tarihinde 576.587,00 TL olduğu anlaşılmıştır. Ancak, başvuru sahibi tarafından aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulan analizlerde anılan makine bedelinin 591.250,00 TL olarak alındığı görölmüş olup, söz konusu bedelin fazla alınmasında herhangi bir mahsurun olmadığı anlaşılmıştır.

Başvuru sahibi Ak-Eli İnşaat Ticaret Ltd. Şti. tarafından açıklama istenen bahse konu 4 iş kalemine ilişkin olarak hazırlanan analizlerden İhsaniye-15 no lu pozda yer alan elevatör girdisi yerine mobil beton pompası nın, İhsaniye-16 no lu pozda yer alan elevatör girdisi yerinede SSB betonu nakli (800 metre) nin konulduğu, İhsaniye-15 ve İhsaniye-16 no

lu pozlarda yer alan ve idarece açıklama istenilen Otomatik Beton Santrali girdisi miktarının, başvuru sahibi tarafından sunulan açıklamalarda miktarı 0,05 saat yerine 0,025 saat olarak yazılmış olup, anılan girdinin miktarının aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında başvuru sahibi tarafından sunulan belgelerde düşürüldüğü, anılan istekli tarafından belirlenen miktarlardan AK-ELİ-B-08.021/2 ve AK-ELİ-B-08.021/3 pozunun altında yer alan AK-ELİ-03.521/1: Lastik Tekerlekli Yükleyici (Caterpillar 962H 234 HP 3,50 m3) için yükleyici verimi 250 m3/sa olarak belirlendiği, 250 m3/sa olan yükleyici veriminin nasıl belirlendiğine ilişkin herhangi bir açıklamanın yer almadığı, başvuru sahibi tarafından aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında Alfatek İnş. Tic. Ltd. Şti.den ve Borusan Makina ve Güç Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.den alınmış proforma faturaların sunulduğu, Proforma fatura kavramı aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulacak belgeler arasında yer almamakla birlikte, proforma faturalarda yer alan ibarenin Kamu İhale Genel Tebliği nin 45 inci maddesindeki ibarelere de uygun olmadığı görüldüğünden, başvuru sahibinin aşırı düşük teklif açıklaması yerinde bulunmamıştır.

Sonuç olarak, başvuru sahibi Ak-Eli İnşaat Ticaret Ltd. Şti.nin aşırı düşük teklif açıklaması idarece uygun bulunmayarak değerlendirme dışı bırakılması işleminin yerinde olduğu anlaşılmıştır. Bu sebeple, başvuru sahibinin iddiası yerinde bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun un 65 inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

Anılan Kanun un 54 üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (c) bendi gereğince itirazın şikayet başvurusunun reddine,

Oybirliği ile karar verildi.